

N. ORDA

ALBUM
WIDOKÓW

ALBUM WIDOKÓW

przedstawiających miejsca historyczne

KRÓLESTWA GALICYI

i

ZIEM KRAKOWSKICH

zrysowane z natury przez

Napoleona Ordeę.

Lit: w Zakładzie artystyczno-Litograficznym Maksymiliana Fejansa w Warszawie.

Skład główny u Autora w Pińsku — Gubernia Mińska.

ŻÓŁKIEW (Galicya)

Gniazdo rodzinne i posiadłość znakomitego Hetmana Stanisława Żółkiewskiego herbu Łabieź. W kościele tutajszym znajduje się jego grobowiec. Miasto przeszło następnie na własność Daniłowiczów. Teofila, córka Daniłowicza, a matka króla Jana III wzięta Żółkiew w dom Sobieskich. Piotr Wielki r. 1707 w styczniu w czasie bieżącej Szwedów tu w Żółkwi wydał w polskim języku Uniwersał, że wspólnie z Rzeczpospolitą wypędzi Karola XII. i da całą pomoc dla zachowania praw kraju przy własnej elekcyi króla.

Propriété de la famille du célèbre comte Żółkiewski-aymes Labies. Son monument funéraire se trouve dans l'église de cette ville. Théophile Danilowicz père du roi Jean III. apporta Żółkiew en dot à la famille Sobieski. En 1707 Pierre le Grand pendant la guerre avec les Suédois publia loi au 681e en langue polonoise, où il promit d'aider ses forces à celles de la République pour chasser le roi Charles XII. et de garantir les privilèges de la nation dans la libre élection du roi.

Przebieg rzeki Sanu nad miastem

Lit. W. M. Fajkowski w Warszawie

SANOK NAD RZEKĄ SANEM (Galicya)

Starożytny gród znajdują w posiadaniu kr. Roskich doświadczał najazdów ze strony Węgrów i Polaków. Po wstąpieniu do Polski kr. Kazimierza W. począł warować w ludność i zamknął. R. 1417 król Jagiello pojął tu za żonę Elżbietę Granowską córkę Ottona z Pilca W-ty Sandomierskiego. Sanok był miejscem rodzinnym Grzegorza z Sanoka profesora akademii Krakowskiej, który zmarł arcybiskupem lwowskim r. 1479. Isabella siostra Zygmunta Augusta a żona Jana Zapolya króla Węgierskiego chroniąc się z synem w Polsce dostała od Króla r. 1552 Sanok na utrzymanie.

Cet ancien fort fut sans cesse inquiété par les Hongrois et les Polonois, tant qu'il appartenait aux princes Russes. Lorsque Casimir le Grand l'eut incorporé à la Pologne sa population et ses richesses s'accrurent considérablement. Le roi Jagello épousa, tel en 1417, Elisabeth Granowska fille d'Ottou de Pilca Palatin de Sandomir. Sanok est le lieu de naissance du savant Grégoire de Sanok professeur à l'Académie de Cracovie, puis archevêque de Léopol mort en 1479. Isabelle sœur de Sigismond Auguste et femme de Jean Zapolya roi de Hongrie, trouva avec son fils un refuge en Pologne en 1552 et eut Sanok comme fief d'entretien.

Łańcut z przetrzymaniem Urzędu

Łańcut z przetrzymaniem Urzędu

ŁAŃCUT NIEDALEKO RZEKI WISŁOKI (Galicya)

Miasteczko za Kazimierza W-go osiedle przez Niemców i nazwane Landsbut. Jagiello w przejeździe do ziem Ruskich r. 1410. zastał tu oczekującego Witolda W. X. L. Wspaniałe przyjęcie r. 1417 przez Elżbietę z Piłkiewicz Grąnowską, wkrótce ją pojął za żonę. Łańcut od Piłkiewicz przechodzi do Stadnickich. Stanisław Lubomirski Wójta Ruski, następcie Krakowski kupuje Łańcut i wyposażył zamek obrony wznosi r. 1641. Łańcut był wzięty przez Królów Jana Kazimierza, r. 1656 i Auguste II r. 1704. Teraz własność Hr. Alfreda Potockiego.

On donne le nom de Landsbut à une petite colonie d'Allemands du temps de Casimir le Grand Jagiello allant en Ruthénie trouve à Landsbut Vitold G. D. de Lithuanie en 1410. L'an 1417. Jagiello y fut reçu avec magnificence par Elisabeth Grąnowska, née Piłkiewicz, devenue plus tard sa femme. Łańcut passa des Piłkiewicz aux Stadnicki. Stanislas Lubomirski Palatin de Ruthénie l'acheta et y bâtit un château fort 1641. Łańcut reçut dans ses murs les rois Jean Casimir 1656, et Auguste II 1704. Il appartient aujourd'hui au Cte. Alfred Potocki.

Halicz przy ujściu rzeki

HALICZ PRZY UJŚCIU RZeki LUKIEW DO DNIESTRU (Galicya)

Downa stolica ziem ruskich. Halicza pozostał gniazdo węgla przeszło. Niewiadomo przez kogo zamek nabożny został. Bolesław Krzywousty miał za żonę córkę Swiatopelka księcia na Kijowie i Halicza. Halicz przechodził różne ręką. Leon Daniłowicz książę Halicki około r. 1270 przeszedł stolicę do Lwowa. Po śmierci księcia Bolesława Trojdenowicza, Kazimierz Wielki roku 1340 wcielił księstwo Halickie do Polski.

Ancienne capitale des terres ruthéniennes. On ignore qui en construisit le château. Bolesław Bouche de Travers est pour femme la fille de Swiatopelk prince de Kiew et de Halicz. La ville passe, en différentes mains. Leon Daniłowicz prince de Halicz transfère la capitale à Lwow vers 1270. Après la mort du prince Bolesław Trojdenowicz, Casimir le Grand annexe cette province à la Pologne en 1340.

Był z natury Napoleón Orda.

Malował M. Fajana z W. W. W.

OLESKO NAD ŹRÓDLAMI STYRU (Galicya)

Zamek Olesko obdzierzył Bolesław Trojdenowicz kn. Mazowiecki r. 1327. Na mocy traktatu z W. K. Litewskim Olgierdem, Olesko przechodzi do Ludwika króla Polskiego i Węgierskiego r. 1396. Król Władysław Warneńczyk w r. 1441 darowuje zamek z całym powiatem Janowi z Sienna. Od Siennickich przechodzi do Górków, Żółkiewskich, Daniłowiczów i Sobieskich. Tu się urodził król Jan III 2 Czerwiec 1624 i król Michał Korybut Wiśniowiecki r. 1633.

Bolesław Trojdenowicz prince de Masovie hérita du château en 1327 qui passa à Louis roi de Hongrie et de Pologne en 1396, par suite d'un traité avec le Grand duc de Lithuanie Olgierd. Le roi Ladislas de Warne ou sa donation avec tout le district en 1441 à Jean de Sienna. Cette propriété passa des familles Siennicki, Górka, Żółkiewski, Daniłowicz à celles des Sobieski. C'est à Olesko que naquit le 2 Juin 1624 le roi Jean III libérateur de Vienne. Le roi Michał Korybut Wiśniowiecki y vit aussi le jour l'an 1633.

Widok z południa na ruinę zamku

Widok z północy na ruiny zamku

ODRZYKOŃ NIEDALEKO RZEKI WISŁOKI (Galicja)

Zamek w XIII wieku należał do książąt Maszkowców z których Klemens otrzymał w 1408 tenże zamek zwany Kamieniec dał początek szlacheckiej rodzinie Kamienieckich herbu Piława. Następnie Odrzykoń należał do Bonarów i Firlejów. W r. 1657 Jan Rakoczy kr. Siedmiogrodu zdobył zamek. Załoga podziemną drogą uciekała. Roku 1790 zamek był własnością hr. Jabłonowskich.

Ce château appartenait au XIII siècle aux propriétaires de Maszkow. L'un d'eux Clément, devenu en 1408, maître du château nommé Kamieniec fut le fondateur de la famille des Kamieniecki aux armes de Piława. Odrzykoń passa successivement dans la famille des Bonar et des Firlej. En 1657 Jean Rakoczy prince de Transylvanie prit d'assaut ce château. La garnison s'échappa par une voie souterraine. En 1790, propriété des comtes Jabłonowski.

Widok z południowego zachodu

Widok z południowego zachodu

KRAKÓW.

Zamek Wawel nad Wisłą.

Krakus (n. Chrobry) około r. 700 założył miasto Kraków, nazwał od swego imienia i zamek na Wawelu abudował. Kazimierz I. przeniósł tu z Gniezna stolicę. Pokazują na Wawelu ja-
 skinię gdzie Krakus zabił bajecznego smoka mającego tu swoje stanowisko. Roku 1319 odbyła
 się tu pamiętna koronacja Władysława Łokietka. Akademię założył Kazimierz W. roku 1347.
 Król ten wznosił wspaniałe gmachy gotycki zwany Sukiennicę. Katedrę na Wawelu założył
 Mieszko I. r. 966. W podziemiach znajdują się groby królewskie.

Krakus prince de Chrobry fonda en 700, la ville de Cracovie à laquelle il donna son nom, et
 le château de Wawel. On montre dans le château l'astre où Krakus tua le dragon fabuleux.
 Casimir I. transféra le siège du royaume de Gniezno à Cracovie. Ladislas Lokietek y fut solennel-
 lement couronné en 1319. Casimir le Grand y fonda une Académie en 1347 et éleva un superbe
 édifice gothique nommé Sukiennice. Mieszko I. bâtit la cathédrale du château l'an 966. Les
 tombeaux de nos rois y sont renfermés.

Rzecz. Wawel. Kraków.

W. M. Wawel. Kraków.

KRAKÓW.

Zamek Wawel nad Wisłą.

Krakus kr. Chrobry ok. r. 700 założył miasto Kraków, nazwał od swego imienia i zamek na Wawelu zbudował. Kazimierz I. przeszedł tu z Gieźmą stołecę. Pokazują na Wawelu ja- skielę gdzie Krakus zabił bajecznego smoka mającego tu swoje stanowisko. Roku 1319 odbyła się tu panieńska koronacja Władysława Łokietka. Akademię założył Kazimierz W. roku 1347. Król ten wznosił wspaniałe gmach gotycki zwany Sukiennicę. Katedrę na Wawelu założył

Krakus prince de Chrobacis fonda en 700, la ville de Cracovie à laquelle il donna son nom, et le château de Wawel. On montre dans le château l'antre où Krakus tua le dragon fabuleux. Casimir I. transféra le siège du royaume de Gieźmą à Cracovie. Ladislas Lokietek y fut solennellement couronné en 1319. Casimir le Grand y fonda une Académie en 1347 et éleva un superbe édifice gothique nommé Sukiennice. Mieszko I. bâtit la cathédrale du château l'an 966. Les tombeaux de nos rois y sont renfermés.

Wojciech Gersony

TYNIEC NAJWZDŁUŻY (Galicja)

Niedaleko Krakowa, Bolesław Chrobry z żoną Jadytą fundowali tu na wysokiej skale kościół i klasztor Benedyktynów około r. 1015. Obok klasztoru Konrad Książę Mazowiecki sbuildował zamek obronny r. 1246. Bolesław V. Władysław zdobył tę warownię. Syn Zygmunta III. Karol Ferdynand biskup Wroclawski był tu Opatem roku 1635 i nosił wnieśliwy temu opactwa tytuł arcy-opata. Szwedzi spalili zamek r. 1655. Trzęsienie ziemi r. 1780 oderwało ogromny kawał skały.

Eglise et couvent de Benedictins, situes sur un rocher escarpé non loin de Cracovie. Boleslas-le-Grand et sa femme Judith, en jetèrent les fondemens l'an 1015. Le château fort fut bâti par Conrad duc de Masovie en 1246. Boleslas V. le Chaste s'en empara. Il fut détruit en 1655 par les Suédois. Le fils du roi Sigismond III. Charles Ferdinand évêque de Breslau fut élu abbé de ce couvent, et porta le titre d'archevêque, attaché à l'abbaye. Un tremblement de terre, en 1780, fit dévaler en grande partie le rocher.

Widok z południa

Widok z północy

ZATOR (Galicya)

Miasto założone w r. 1292, dawna stolica księstwa Zatorskiego. W r. 1494. Janusz ks. Zatorski sprzedał swe księstwo królowi Janowi Olbrachtowi. Zamienione na starostwo, wcielone zostało do Województwa Krakowskiego. Ostatni starosta Piotr Dunin, nabywszy tę majątność od rządu austryackiego, starożytny zamek mieszkalnym uczynił. Teraz własność Hrabów Potockich.

Ville fondée en 1292, ancienne capitale de la principauté de Zator. Jean prince de Zator la vendit en 1494 au roi Jean Olbracht. La principauté devint starostie et fut incorporée au palatinat de Cracovie. Le dernier staroste Pierre Dunin, l'ayant achetée du gouvernement autrichien, rendit habitable l'ancien château. Actuellement propriété de la famille C-tes Potecki.

Widok z południa, 1876

Widok z północy, 1876

LWÓW NAJĄ RZEKĄ PELTWA (Galicya)

Miasto dawne do którego Lew Daniłowicz ks. Halicki r. 1268—1270 przeniósł swoją stolicę i nazwał od swego imienia Lwiborod od czego powstało Lwów, Bolesław Trojdenowicz ks. Maśowiecki zrodzony z Maryi ks. Ruskiej, tu panował nad Czerwoną Rusią Otrączy r. 1320 obwoławszy się księciem. Obwołano się w tym czasie, że książę W. kraj opuszczał, i że książę drzewianego wymarował zamek sławny, którego ślady do dziś pozostały. Tu się znajdują trzy Archidiecezje: Łuckie, Kijowskie i Ormiańskie.

Ville antique dont Leon Daniłowicz duc de Halicz fit sa capitale vers 1270. Il l'appela ville de son nom Lwiborod se forma, le nom de Léopol, devenue la capitale de la Galicie, Bolesław Trojdenowicz prince de Masovie fils de Marie polonoise russe regna en Galicie jusqu'à 1320. Il mourut empoisonné sans laisser d'héritiers. Chacmir le Grand se rendit maître de ce pays, et construisit à Léopol un château fort dont on voit les ruines. On compte, trois sièges archidiocésiaux dans cette ville: latin, grec-latin et arménien.

Pałac w Dubiecku nad Sanem

Malował M. Pajzda w Warszawie

DUBIECKO NAD SANEM (Galicya)

Król Jagiello nadaje tę własność z trzema wsiami Piotrowi Emicie kasztelanowi Lubelskiemu. Miasto zburzone przez Tatarów przchodzi później w posiadanie Stadnickich z których Stanisław r. 1562 zakłada szkołę. Następnie staje się własnością rodziny Krasieckich. Sławny poeta, Ignacy Krasiecki biskup Warmiński syn Jana kasztelana Chełmskiego i Anny Starzechowskiej urodził się tu r. 1735 1. lutego 4.

Le roi Jagelle fit don de Dubiecko à Pierre Knita Castellan de Lublin. La ville détruite par les Tartares devint avec le temps propriété des Stadnicki. Stanislas Stadnicki y fonda des écoles en 1562. Ensuite elle passa aux Krasiecki. Le célèbre poète Ignace Krasiecki évêque de Warmie, fils de Jean castellan de Cheim et d'Anne Starzechowska y naquit le 4 Février 1735.

WIDOK NA RZĘKĘ DUNAJCĘ
(Galicya)

Widok zanku zalewanego przez Piotra Bojca w XIV wieku. Był w posiadaniu Zawiny Czarnego a następnie Jana Tarnowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego.

Maison d'un château construit par Pierre Bojan au XIV siècle. Ce château propriété de Zawina surnommé le Noir passa ensuite à Jean Tarnowski Grand Connétable de la couronne.

DEBNO
(Galicya)

Miejsce znane od roku 1244. Zameczek ten obronny wzniesiony został przez Jakóba Odrowąga z Dębna i Stoczekocina kasztelana Krakowskiego. Należał do Odrowąg, za Sprawy r. 1400. Długosz o tej okolicy wspomina. Był własnością Tarłów, Lanckorońskich, Dębińskich, teraz należy do rodziny Jastrzębskich.

Endroit connu depuis 1244. Le petit château fort fut construit par Jacob Odrowąg de Dębno Castellan de Cracovie. Ce bien appartenait à cette famille jusqu'à 1400. L'historien Długosz en fait mention. Il passa aux Tarbo, Lanckoroński, Dębiński, et appartient actuellement à la famille Jastrzębski.

Widok z południa

Widok z północy

SZCZEPANÓW (Galicya)

Wiosna w okolicy Bochni, pamiątka urodzinom Ś-go Stanisława Szczepanowickiego Biskupa Krakowskiego z matki Begay i ojca Wielisława r. 1030. Kościół wzniesiony jest na miejscu chatki gdzie się urodził Ś-ty Stanisław, którego Papież Innocenty IV, r. 1253 w poczet świętych polecił. Zachowana we części studzienka z której wody był ochrzczony. Długosz wzmiankował w tej wsi Kościół w stylu gotyckim około r. 1460 na cześć Ś-go Stanisława.

Village situé à l'est de Bochnia vénérable par la naissance de St. Stanislas Szczepanowski, évêque de Cracovie l'an 1030. Une petite église existe à la place de la chaumière où naquit Szczepanowski, canonisé par le pape Innocent IV, en 1253. Le pape d'éd. l'aurait servi à son baptême est consacré avec vénération. L'historien Długosz fit construire ici vers 1460 une église gothique en l'honneur de St. Stanislas.

Widok z przystani Hosianna Brda

Widok z przystani Hosianna Brda

MELSZTYN NAD RZEKĄ DUNAJCEM (Galicya)

Resny zamka zbudowanego na wysokiej górze przez Spleymira kasztalana Krakowskiego około r. 1330. Syn jego Jaske stał się przedkiem znakomitej rodziny Melstynskich herbu Leliwa. Jeden z nich Spletok zastawił w 18 r. stycznia Wojewodą Krakowskim, popierał wybór Jagielly na króla, wzięł udział w wyprawie W. X. L. Witolda r. 1399 przeciw Tatarom. Dobra ta następnie przeszła do Tarnowskich, posiadających z jednego szesepu z Melstynskimi, później zaś do Jordanów, Tarnów i Lanckorońskich. Zamek został zniszczony za konfederacji Barskiej r. 1771.

Restes d'un château construit vers l'an 1330 par Spéymir, castellan de Cracovie. Son fils Jean prit le surnom de Melstyn et devint le tige de l'illustre famille des Melstynski aux armes Leliwa. Un d'entre eux Spletok palatin de Cracovie à l'âge de 18 ans, appuya fortement le choix de Jagiello pour roi. Il périt dans la bataille de Werakla contre les Tartares sous le drapeau de Witold G. D. de Lithuanie en 1399. Melstyn passa aux Tarnowski, puis aux Jordan, Tarno et Lanckoroński. Le château fut détruit en 1771 pendant la confédération de Bar.

rys. i kolor. N. K. Kijowski

W. K. Kijowski

PRZEMYŚL NAD RZEKĄ SANEM (Galicya)

Podanie mówi, że założycielem miasta był Przemysław czyli Leszek I. Według kronikarzy zawiązał miasto w r. 981. Władziliśmy W. K. Kijowski. Odzyskane przez Bolesława Chrobrego r. 1018, przechodzi następnie pod władzę Jarosława ks. Kijewskiego r. 1025. Bolesław Śmiały zdobywa zamek r. 1069. Często napadany Przemysł, zdobyty i wcielony do Polski przez Kazimierza W-go r. 1340. Miasto posiada dwie starożytnie stolice biskupie.

Przemyslas ou Leszek I. fonda Przemysl d'après la tradition. Les historiens mentionnent que Vladimir le Grand G. Duc. de Kiew prit cette ville en 981. Boleslas le Grand la reconquit en 1018. Elle passa sous la domination de Jaroslas Duc. de Kiew en 1025 et de Boleslas le Hardi en 1069. Cette ville fut incorporée à la Pologne par Casimir le Grand en 1340. Elle possède deux antiques sièges épiscopaux.

CZORSZTYN NAD DUNAJCEM
(Galicya)

Dawny zamek na wzniesłej skale załamaną podobno w r. 1236 przez Wydyga. Wzmocnił go i odsawil Kazimierz W. Po kilkakroć był w rękach opryszków którzy stąd pastuszyli okolice; silny obronny od nich zamek odebrano. Władysław Jagiellończyk Jadge na objęcie tronu węgierskiego w 1440. dwa dni tu gościł. Chronił się tu chwilowo przed Szwedami król Jan Kazimierz r. 1655. Na drugiej stronie Dunajca leży zamek węgierski Niedzica.

Antien château élevé sur une roche escarpée et fondé à ce que l'on croit en 1236, par Wydyga. Casimir le Grand le restaura et le fortifia. Les brigands des Carpathes s'en étaient rendus maîtres plusieurs fois, et ravageaient les environs. On employa la force armée pour les en expulser. Ladislas Jagiellończyk, appelé au trône de Hongrie en 1440. séjourna à Czorsztyn deux jours lors de son passage. Jean Casimir pressé par les Suédois y chercha un refuge momentané en 1655. De l'autre côté du Dunajec, se trouve le château Hongrois Niedzica.

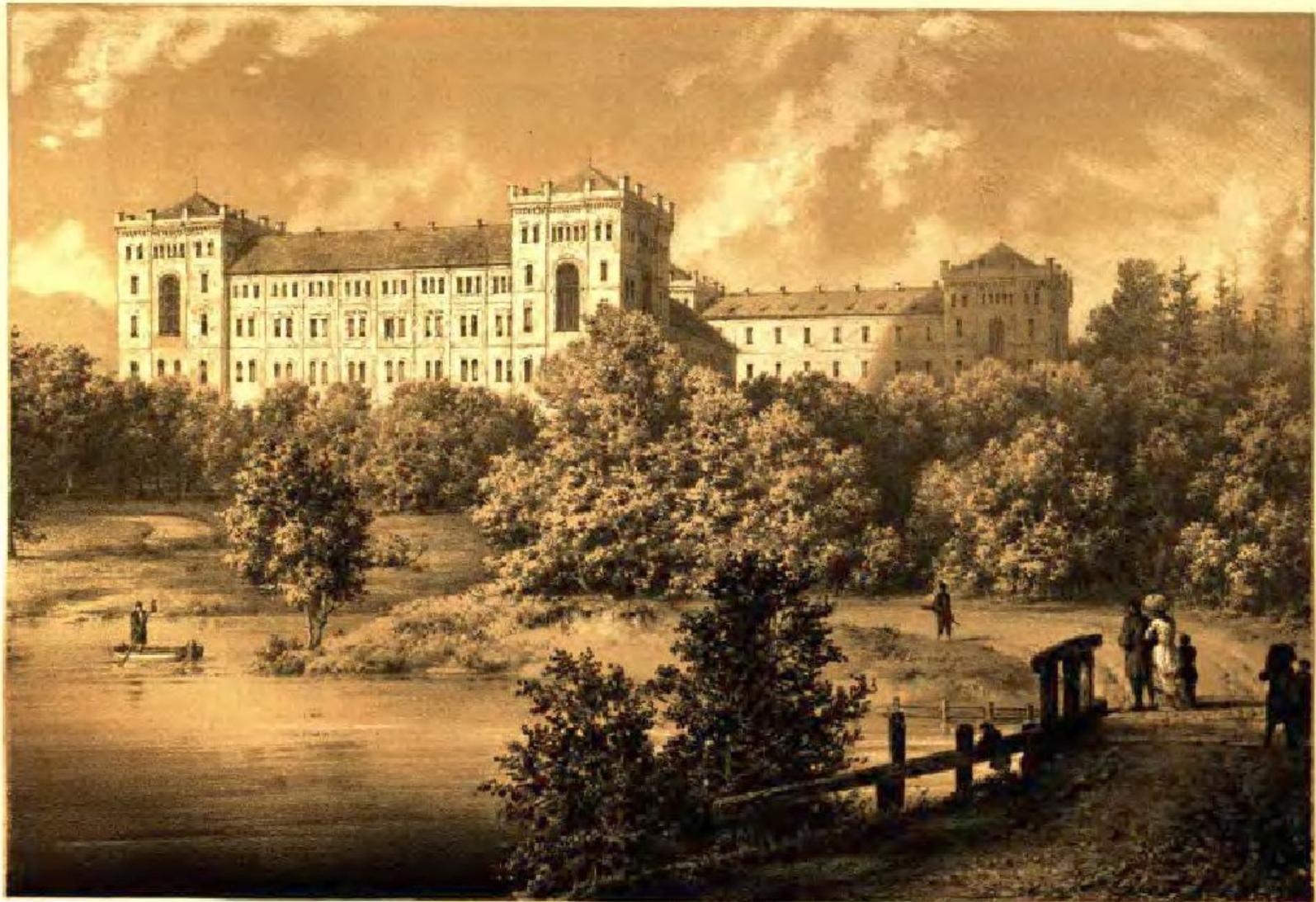
Rysunek artystyczny Napoleona Orda

Lit. w Druku Państwowym w Warszawie.

BARANÓW NAD WISŁOKĄ (Galicya)

Bogusław Jaksycza, wznosił ten zamek r. 1135. przez Pomorzan wziętych w niewolę. Późniejszy dziedzic Paweł Gzadzawczyk darował go Kazimierzowi W. Król oddaje Baranów Piotrowi Grzymalczukowi za uratowanie mu życia na wojnie. Litwini zbierali zamek r. 1376. Gościł tu wówczas król Stefan Batory. Dobra przechodzą do Leszczyńskich 1575. Wiszowieckich, Lubomirskich, Małachowskich, Pirlcjów, Sanguszków, Krasieckich, nakoniec Doląskich. Tu była założona drukarnia roku 1628.

Bogusław Jaksycza, fonda ce château en 1135, les prisonniers de guerre faits en Poméranie le construisirent. Paul Gzadzawczyk offrit à Casimir le G^e. qui en fit don à Pierre Grzymalczuk pour lui avoir sauvé la vie dans la guerre. Les Lithuaniens détruisirent ce fort en 1376. Le roi Etienne Batory y séjourna. Baranów passa successivement aux Leszczyński 1575. Wiszowiecki, Lubomirski, Malachowski, Pirlcj, Sangusko, Krasiecki, en fin aux Doląski. Il y avait ici une imprimerie fondée en 1628.

Pałac Szkarbeka w Drohobyczu

Pałac M. Potockiego w Drohobyczu

DROHOWYŻE (Galicya)

Hrabia Stanisław Skarbek dorobiwszy się bardzo znacznego majątku, zapisał swój fundusz na utworzenie Polskiego Teatru w Lwowie i zakładu na wychowanie 400 sierot chłopców i tyleż dziewcząt oraz na utrzymanie 50 Starców. Pięci przez 7 lat pobierają nauki i uczyć się rzemioł. Wynarował na ten zakład Dobroczytny obszerny gmach w Drohobyczu. Zakład ten na utrzymanie pobiera rocznie 85,000 Złotych Rzeskich.

Le Comte Stanislas Skarbek ayant acquis une grande fortune en a fait don pour bâtir un théâtre polonais à Lwopol et former un asyle à 400 orphelins garçons et 400 filles et pour l'entretien de 50 vieillards. Pendant 7 ans ces enfants ont une éducation et apprennent les métiers. Le Comte Skarbek a élevé à ce but un grand édifice à Drohobycz et a légué pour l'entretien de son oeuvre 85000 florins de Rhin de rente.

Pałac Książa w Galicyi

Pałac M. Pasa w Galicyi

WISNIEZ (Galicya)

Posiadłość znakomitej rodziny Książów, z których Piotr W-ka Krakowski Marszałek W. K. starożytny zamek odnowił i obwarował. Dom Książ był otwarty dla uczonych rodaków. Wisniesz został kupiony przez Ks. Lubomirskich r. 1500. Ks. Stanisław w skutek słabo uszyjonego na wojnie Chocimskiej r. 1621 zdobył księstwo Kurlandii i tu został pochowany. Gmach obecny był zamieszkały do r. 1780 przez Księżkę z Ks. Czartoryskich Lubomirską, która przeniosła swoją rezydencję do Łańcuta.

Propriété de la famille des Książ dont Pierre palatin de Cracovie et Maréchal de la couronne restaura l'ancien château et le fortifia. Ce château était ouvert aux savants polonois. Le prince Lubomirski acheta Wisniesz en 1500. Le prince Stanislas ayant fait voeu pendant la guerre de Chocim en 1621 de construire une église, fonda celle des Carmes où se trouve son tombeau. Le château était habité en 1780 par la Princesse Elisabeth Lubomirska née Czartoryska qui choisit plus tard Łańcut pour sa résidence.

Typ z natury Napoleon Orda

Lit w Lit. M. Ryjansa w Warszawie

BIECZ NAD RZEKĄ ROPA (Galicya)

W r. 1125. Biecz i okolice spustoszone zostały przez Wolodara Ks. Przemyskiego. Miasto oddane jest kapłanowi Krakowskiej roku 1294. W roku 1311, przyłączone do dóbr królewskich. W 1400 r. powrócone tu zostały przez poselstwa układy małżeństwa króla Jagielly z Anną hr. Cylejską. Okrągła baszta widoczna na rysunku należała do domu, gdzie się urodził Marek Kromer sekretarz trzech królów i dziejopis w roku 1512.

Biecz fut ravagé en 1125, par Wolodar prince de Przemysl. En 1294 donné en propriété au Chapitre de Cracovie puis repris en 1311, et annexé aux biens de la couronne. En 1400, les envoyés du roi Jagiello réalisèrent ici les arrangements de son mariage avec Anne comtesse de Cill. La tour ronde représentée sur le dessin faisait partie de la maison où naquit Martin Kromer historien et secrétaire de trois rois, l'an 1512.

Typ i rzeźby Napoleona Orłaka

Lit. w Lit. M. Fajanta w Warszawie

BUCZACZ NA RZEKĄ STRYPĄ (Galicya)

Ojowizna znakomitej rodziny Buczackich herbu Habdaak. Janób biskup Plocki z r. 1542 był ostatnim jej potomkiem. Po zdobyciu Kamieńca, Mahomet IV. r. 1672 stanął tu obozem i zawarł traktat nieszczypliwy dla Polski. Powrócił zajęł Turcy to miasto r. 1675, i ostatecznie zamek zburzyli. Tu Jan III stojąc obozem r. 1687, składał rady wojenne, wziętych zdobył Kamieńca. Przemysław Buczacz w pomieszczeniu Mikotaja Potockiego starosty Kańkowskiego, który tu ufundował klasztor Bazylianów z kościołem dla znak 10 szlachectwa.

Patriote de la famille des Buczacki, armes Habdaak. Jacques évêque de Plock en fut le dernier rejeton 1542. Mahomet IV campa ici l'an 1672 et signa un malheureux traité avec le Pologne. En 1675 les Turcs s'emparèrent de nouveau de la ville et détruisirent le château. Jean III y tint en 1687 un conseil de guerre dont le but était la prise de Kamieniec. Przemysław Buczacz à Nicolas Potocki staroste de Kanów. Il y fonda un couvent pour les moines de S-S Dniepr avec une école pour des enfants nobles.

Widok z południa

Lit. w Lit. M. Fajana w Warszawie

JAZŁOWIEC NAD RZEKĄ OLECHOWCEM (Galicya)

Ruiny zamku Jazłowieckich herbu Habdank. Następnie zamek przechodził do Sieniawskich, do Jana Radziwiłła kasztelana Trockiego, Koniecpolskiego W. H. K. Lubomirskich i Poniatowskich. Jan III. r. 1687 tu się rozłożył obozem oczekując skutku wyprawy ks. Jakóba Sobieskiego na Kamieniec Podolski. R. 1711 przybyli tu posłowie od Wozyrza i hans Tatarskiego z oświadczeniem dobrej i nieporuszanej przyjaźni dla Polak. Obok ruin jest zakład naukowy panna Niepokalanego Poczęcia. W kościele znajdują się grobowce Mikołaja Gomółki twórcy muzyki do pamiłków Dawidowych Kochanowskiego um. r. 1609.

Ruines du château de ce nom, qui passa des Jazłowiecki, aux Sieniawski, Radziwiłł, Koniecpolski, Lubomirski et Poniatowski. Jean III. y attendit en 1687 le résultat de l'expédition du Prince Jacques Sobieski, pour reprendre aux Turcs Kamieniec Podolski. L'an 1711 les envoyés du Vicer et du Khan tartare réitéraient l'assurance de leur amitié pour la Pologne. Près des ruines se trouve l'Institut des demoiselles sous la direction des religieuses de l'Immaculée Conception. L'église renferme le tombeau de Nicolas Gomółka mort en 1609, qui mit en musique les psaumes de David traduits par Kochanowski.

Widok z południa

Widok z północy

Widok z południa

(Galicja)

Zamek dawniej sięgał przeszło do r. 1231, po zniszczeniu przez Tatarów. Witold W. K. L. obroniony na Teodora Koryatowicza zdobywa samok 1320 r. Po jego agonii 1420 starostwo Skala wcielone jest do Polski. W 1518. St. Lanckoroński a poleceń króla Zygmunta, odbudował zamek ponownie zniszczony przez Tatarów. Teraz należy Skala do Hr. Gólskich.

Château fondé à une époque fort reculée. Détruit par les Tartares il fut restauré par les princes Koryatowicz vers 1321. Le grand duc de Lithuanie Vitold, succédant de Théodore Koryatowicz prit le château en 1320. Après la mort du grand duc 1420, le staroste de Skala fut annexé à la Pologne. Par l'ordre, du roi Sigismond, Stanislas Lanckoroński en 1518 rebâtit ce fort ruiné de nouveau par les Tartares. Actuellement propriété des comtes Gólschowski.

Widok z południa

Widok z północy

KRASIECZYN NAD RZEKĄ SANEM (Galicya)

Alexis syn Jakóba z Siecina od r. 1540, nadał się piast Krasieczyn. Stanisław Kański, Przemyski rozpoczął r. 1562 wzniesie potężny zamek obronny, otoczony wodą, dokonał też on syn jego Marcin Wojew. Podolski. Tenże jezuita w łączności do Ferdynanda II cesarza Rzymskiego otrzymał tytuł Comita S. R. J. czyli książę, dla siebie i sukcesorów. Wspaniały zamek i tejszy który ugaszczal trzech królów z rodu Wasów, jest teraz własnością księcia Adama Sapiehy.

Alexis fils de Jacques de Siecin prit en 1540 le nom de Krasieczyn. Stanislas Castellan de Przemysl jeta en 1562, les fondemens d'un château fort entouré d'eau. Son fils Martin palatin de Podolie l'acheva. Ce même Martin eueyt comme récompense de l'empereur Ferdinand, sa noblesse le titre de Comte Comite S. R. J. pour lui et sa postérité. Ce château qui reçut dans ses murs, trois rois de la famille des Was, est maintenant propriété du prince Adam Sapieha.

Widok z południa (1874 r.)

Widok z północy (1874 r.)

STARY SĄCZ CZYLI SARDUCK (Galicja)

Znane miasto około roku 1163. Bolesław Wstydliwy darował roku 1257 ziemie Sandeckie królowi swojej Kunegundzie. Ta królowa, została mniszką Klaryską jako też siostry jej Jolanta wdowa po Bolesławie pobożnym ks. Kalickim i Jadwiga wdowa po Wład. Łokietku. Kr. Kunegunda zwana Kinga zmarła 16 r. 1292, przez Stolicę Apostolską policzona w poczet świętych. Dlugosz i Kalimach tu przeniesli z swymi uczniami synami Kazimierza IV. Jagiellończyka. Od r. 1526, była tu drukarnia Juna z Sącza.

Ville connue en 1163. Boleslas le Chaste donna les terres de Sącz à sa femme Cunegonde ou Kinga qui entra dans l'ordre de S-te Claire de même que sa sœur Jolanta veuve de Boleslas le Pieux prince de Kalisz et Hedwige veuve de Ladislas Lokietek. La reine Kinga mourut dans ce couvent en 1292. Elle fut mise au rang des Saints. Les historiens Dlugosz et Kalimech y séjournerent avec leurs royaux élèves Ela de Casimir IV. Jean de Sącz établit tel son imprimerie en 1526.

Podhorce w Galicyi

Podhorce w Galicyi

PODHORCE (Galicya)

Na miejscu miasteczka Pleśniaka zburzonego r. 1240 przez Tatarów wzniesły się Podhorce własność możnej rodziny Koniczopolskich. Stanisław Kasztelan Krakowski będąc banickim darował Podhorce królowi Jerzymowi Sobieskiemu r. 1682. Następnie Podhorce stały się własnością Rzewuskich. Ostatni właściciel Leoncyusz hr. Rzewuski syn Emila Wacława sprzedał Podhorce Św. Władysławowi Augustowi z warunkiem zachowania zamku z bogatą starożytną zbroją.

Propriété de l'ancienne famille des Koniczopolski, bâti sur les ruines de la petite ville Pleśniak détruite en 1240 par les Tartares. Stanislas Castellan de Cracovie n'ayant pas d'enfants, offrit Podhorce au prince royal Jacques Sobieski en 1682. Podhorce passa par mariage à la famille Rzewuski. Le dernier propriétaire Leoncyus comte Rzewuski fils de l'Empir Vincentas, vendit ce château au Prince Ladislas Auguste, sous condition d'entretenir en bon état le château de ses richesses historiques, et une salle d'armes riches et anciennes.

PIERWSZA SERVA.

1. Różana.
2. Grodno — Zamek.
3. Kołata.
4. Hieronimów.
5. Mercenowaszczyzna.
6. Świsłocz.
7. Bereza Kartuzka.
8. Mołodów.
9. Horodyszczce pod Pińskiem — Kościół XX. Benedyktynów.
10. Karolin pod Pińskiem.
11. Leszcz.
12. Duboj.
13. Zaslav.
14. Ostrog — Zamek.
15. Hubków.
16. Sławuta.
17. Korzec.
18. Płoska.
19. Klewań.
20. Tajkury.
21. Równe.
22. Nowomalin.
23. Międzyrzecze Konecki.
24. Antoniny.
25. Ostrog — Pojezuickie mury.

26. Horodyszczce—Klasztor Karmelitów.
27. Monasterzyszcze.
28. Białobówka.
29. Złota Brama.
30. Bendyszew.
31. Porypińszczyzna mogiła.
32. Pohrebyszczce.
33. Białopole.
34. Motowidówka.
35. Jaganatyn.
36. Aleksandrya.
37. Białocerkiew.
38. Spiszyszcze.
39. Aleksandrowka.
40. Wołodarka.
41. Wydobycki monaster.
42. Kijów — Kościół katolicki.
43. Kijów — Cerkiew S-ego Jędrzeja.
44. Wierszochownia.
45. Krzywicz.
46. Pietniczyn.
47. Murachwa.
48. Stryżawka.
49. Strzyżawka — Kościół.
50. Winnica.

111. Raudan.
112. Zamek Gielgudów.
113. Liśka.
114. Szawry.
115. Dubinki.
116. Gierajony.
117. Miodniki.
118. Kręwa.
119. Giejszty m. ur. A. E. Odyńca.
120. Dziewiętnia m. ur. I. Chodźki.
121. Żemłosałw.
122. Nieswisł.
123. Mir.
124. Nowogródek.
125. Hruszówka.

126. Smolhów m. ur. Sy.
127. Towiany.
128. Ołyka.
129. Beresteczko.
130. Łobojak.
131. Peczara.
132. Janów m. ur. S. W.
133. Białyniczce.
134. Hoffel.
135. Łiszów.
136. Oswiej.
137. Kamieniec Litewski.
138. Skoki m. ur. J. U. N.
139. Knyazyń.
140. Wysokie Litewskie.

PIĄTA SERVA.

141. Kraswien.
142. Myśza wieża.
143. Gniezno — Katedra.
144. Gniezno — Kościół XX. Franciszkanów.
145. Poznań — Kościół S. Jana Jerozolims.
146. Poznań — Kościół P. Maryi.
147. Trzemeszno.
148. Mogiła.
149. Strzelno.
150. Rogoźna.
151. Inowrocław.
152. Wenesyn.
153. Środa.
154. Kurnik.
155. Szamotyły.

156. Wągrowiec.
157. Winiagóra.
158. Gołuchów.
159. Żnin m. ur. Sniadek.
160. Rogalin.
161. Miłostaw.
162. Rydzyna.
163. Pila m. ur. Staszica.
164. Malborg.
165. Toruń m. ur. Linde.
166. Toruń m. ur. Kopce.
167. Gdańsk.
168. Złotoryja.
169. Golup.
170. Radzyn.

DRUGA SERVA.

51. Zinków.
52. Kamieniec — Zamek starożytny.
53. Kamieniec — ogród Wita.
54. Czarnokoziołce.
55. Michałowka.
56. Smotrycz.
57. Szepków.
58. Międzybórz.
59. Żwaniec.
60. Sułkowce.
61. Latyczów.
62. Cecora.
63. Borszczynówka.
64. Buki.
65. Rażyn.

66. Lince — m. ur. Seweryna Goszczyńskiego.
67. Bohaterka — m. ur. Bohdana Zaleskiego.
68. Krzemieniec — Zamek starożytny.
69. Wiazniowice.
70. Zwiabel.
71. Dąbrowica.
72. Dubno.
73. Poczajów.
74. Żytomierz.
75. Wilno — Zamek starożytny.
76. Jaszny.
77. Wilno — Zamek Barbary Radziwiłłówny.
78. Turów.
79. Ujście Prypcy do Dniepru.
80. Janów.

171. Podhorca.
172. Żółkiew.
173. Sanok.
174. Łańcut.
175. Dobromil nad rzeką Wyrwą.
176. Halicz przy ujściu rz. Łuków do Dniestra.
177. Olesko nad źródłami Scyru.
178. Odrzykoń niedaleko rz. Wisłoki.
179. Kraków Zamek Wawel nad Wisłą.
180. Trębowa nad rz. Gąsienicą.
181. Tyńiec nad rz. Wisłą.
182. Zator.
183. Lwów nad rz. Peltwą.
184. Dubiecko nad Sanem.
185. Retnow nad rz. Dunajcem.

186. Dębno.
187. Szczepanów.
188. Melastyn nad rz. Dn.
189. Poczajów nad rz. Sa.
190. Czornostyn nad Dn.
191. Boranów nad Wisłą.
192. Drohowyże.
193. Wisnicz.
194. Biech nad rz. Ropa.
195. Buczacz nad rz. Str.
196. Skala nad rz. Zbruc.
197. Krasieczyn nad Sannem.
198. Tęczyń.
199. Stary Sącz czyli Sa.
200. Jazłowice nad rz. C.

SZÓSTA SERVA.

TRZECIA SERVA.

81. Polona.
82. Kiczdany.
83. Bielweder.
84. Wojkuszki.
85. Wellona.
86. Retow.
87. Siesiki.
88. Średnik.
89. Birkie.
90. Kowno.
91. Szatejki.
92. Mejszty.
93. Korsna.
94. Turbiejówka.
95. Steblow.

96. Luck.
97. Olexiniec.
98. Rydoml.
99. Polock.
100. Łacyna.
101. Saryn.
102. Krasław.
103. Panlowce.
104. Bar.
105. Landwarow.
106. Troki.
107. Dudy.
108. Zaosie m. ur. A. Mickiewicza.
109. Ubiel m. ur. S. Moninaski.
110. Grodno.

Facsimile listu J. I. Kraszewskiego do Autora o znajdujące się na tytułowej kartce do Seryi trze

